

"Mesél a Nilus" c. film

Rendező: Bokor László
Operatőr: Farkas Kálmán

Itt, ahol Ázsia és Afrika partjai közösen ölelik át a Földközi tengert, itt van Egyiptom, itt van a Nilus deltája. Itt jártak a Magyar Filmhíradó munkatársai...innen szól a tudósítás.

- Főcím -

A csendes pihenőhelyre idehallik a folyó zugása. A Nilus mesél... hajjai igaz történeletről regélnek .. keservesen igaz 6 ezer esztendőről. Hatalmas ókori városok romjai: Luxor, Karnák és Théba... itt-maradt bizonyosságai egy eltűnt világ kulturájának. Évezredek óta őrzi a Gizehi királlysírok nyugalmát a Szfinksz, őrzi a legősibb burnuszba - a reggel ködfátylába burkolózó piramisok titkát. A roppant kőhegyek melyén II. Ramszesz sziklasírjában a feltárás során egy marék búzát is találtak. S mikor a nilusi iszappal áldott egyiptomi földre próbakép' bevetették az 5 ezer éves mag: termésbe szökken! Amerre csak jártunk ötezer kilométeres utunk során, a legősibb ellenség tárult elénk: a sivatag, csak Nagy Sándor városának - Alexandriának hatalmas Pompejusz oszlopa látszott messzire. El Alamein...katonai temetők sora...élő ember sehol a vidéken. A II. világháború egyik legvéresebb csataterén most már békésen megfór egymás mellett 100 ezer angol, libiai, német és olasz katona. Sirdombjuk lett - a sivatag homokja. Hallgatnak már a páncélosok, tiltó jelként ágaskodik az utolsó gránát. A keskeny folyóvölgyben zölddel a vetés, de a verejtékes munkából nem jut mindenkinek...mert kevés a föld. Talán a folyó ad megélhetést? Felukákat, hajókat kell építeni! De kevés a fa! Reggelente kagylóhalászek hada gyürkőzik a hálóval, de hát a Földközi tenger partja szegényen fizet, és nem adhat kenyeret mindenkinek az sem, hogy turisták jönnék az ősi földre... turisták, hogy lefotografáltassák magukat tavaháton. Hajnalodik... Felkél a nap a Nilus, az ősi Kairó felett. A minarett karcsu tornyán nem áll már müezzín, egy kapcsolás az erősítőn, s a mikrofonon át hangzik fel az új nap reggelének hagyományos köszöntése. Ör-

vandozettek igaz hitűek, Allah megöntözi vizre szomjazó földel-
teket....A khankalil negyedben, az óvárosban járunk. A szegények
lapónykenyrétől a briliáns ókszerig - itt minden kapható. De
hontják már a sötét maltra emlékező ablaktalan kőházakat, s he-
lyükbe újak, új lakónegyedek születnek. A gépeket legtöbb helyen
még az emberi erő is igyekezet pótolja. És felépült az új mun-
kásváros: Medina ál Omál. Ósei agyagvaskója helyett itt fogják
felnevelni a kicsiny Mahmudot is. A plakát még 1956-ra az agresz-
zióra emlékeztet, de megtette az állványok, s az új modern palot-
tár már a változó jelen, a formálódó jövő bizonyosságai. Heliopolisz
már stílusu házsorait, s a niluspartí márvány luxusspalotákat még
a gazdagok lakják. A 30 emeletes felhőkarcolóban egy vagynba ke-
rül a lakbér. Fényképezésre persze érdemes alulról is, felülről is.
3 millió ember otthona ... közel-kelet legnagyobb városa: Kairó.
A forgalmas utcán egy kedves magyar ismerős köszönt ránk: az
Ikarusz 55. A belvárost köti ösztze a külső kerületekkel, ahol
zöld övezet védi a nagyvárost a sivatag homokjától. A klasszikus
zene fellegvára, az Aidát először bemutató kairói Operaház. Az
Arab Liga új székháza közelében szabad Algéria zászlaja lengedez
itt székel a szabadságharcot szervező kormány. A különféle reggeli
lapok gyorsan elkelnek, de a szerkesztőségek előtt egész nap olvas-
hatók. Soviet Literature és mellette az amerikai Life. 5 világrész
lapjai békés egymásmellett-élésben az újság és könyvtárusoknál. A
Forradalom filozófiája, - Gamal Abdel Nasszer műve...Montgomery
memoirja...Szovjet gazdaságtan... Merre van a jövő útja? Merre
kell továbbmenni? A fátylát ledobó nőalak, az ébredő Egyiptom
kőbevésatt jelképe már a jövőt nézi. Mahalla el Kutrában gyárduda
ébreszti a reggelt. A születő munkásosztály első 20 ezerje dolgo-
zik itt, Afrika legkorszerűbb textilkombinátjában, kelet és Nyu-
gatnémetország mérnökei közös alkotásában. Nem kell külföldre vin-
ni többé a világ legjobb gyapotját, itt készül ezután az új ru-
hák anyaga.

A háromnegyed évszázados angol fenhatóság jelképei már
csak az elhagyott sivatagi erdők falán élnek, de lassan ezeket
is belepi a homok, elhordja a szél. S az egykori felszerelések
is méltó helyükre kerülnek: a történelmi lomtárába, az ócska-

piacra. De megyünk tovább. Vár minket az ország nyugati része: Tahrir, - a Felszabadulás megyéje, 30 ezer új telepés között már ismeretlen az agyagviskó....az elfátyolozott arc ... az éhség ... az írástudatlanság. Megszokott látvány lett a traktor, amely hernyótalpaival ébresztett fel évezredes álmából a sivatagot. És megszokott lett a motorszivattyu, amely életadó vízzel árasztja el az eddig terméketlen vidéket. Egyiptom a Nilus ajándéka...a víz itt egyet jelent az élettel. S ahol néhány éve csak sárga homoktenger hullámozott, - ma ezer és ezer holdakon zöldel az új vetés. Lám, mire képes az emberi akarat, - megöntözi a sivatagot, amely a tél derekán is mézédés, izes epret terem.

II. felvonás

Hajnalodik Kelet kapujában - a Port Said-i kikötőben. Már behagédtek az imperialista bombák ütötte sebek, s a megcsontított pálmafák új hajtást éreztettek. Széret folyt itt a vér századokon át, - az arab föld kincséért, az olajért... és a vízért, - a Szuézi csatorna hirtekéért. Szerényen, csendesesen usznak az angol tankhajók, s a csatorna székházának árbócán az ENSZ haderő katonái sem láthatnak mást, mint az egyedül jogos tulajdonos: az Egyesült Arab Köztársaság zászlaját. Nem bémult meg a forgalom a csatornán. Ahmed Hannó, s a sok más egyiptomi révkalauz szovjet, kínai és kelet-német segítséggel ma zavartalanul irányítja a forgalmat a világ legfontosabb kereskedelmi útvonalán. A Földközi tenger egyik legnagyobb afrikai kikötőjében Alexandriában járunk. Egyiptomnak nincsenek erdei - de vannak Romániának, s egy barát mindig segít. Hajók feneketlen gyomrából kerül partra a német műszaki berendezés ... svéd acél-abroncs,... lengyel vaslemez, cseh motorszivattyu....szovjet vontató, Wartburg... s a legkorszerűbb teher és személygépkocsik sora. És megérkezik Csepel és Angyalföld szállitánya is, Dunán és tengereken át a pálmafákkal övezett El Tabinba. Eljött Kossa István közlekedésügyi miniszter is, hogy megtekintse hogyan építették magyar szakemberek nagyméretű erőművet egy baráti nép

iparosításának fejlesztésére. Az El Tabin erőmű befejezésekor 45 ezer kilowatt energiát ad majd az ország villamosításához. El Tabintól alig félóra járásnyira van Helwan, ahol Kintly Jenő főmérnök a MAVAG hidépítő nagyszerű munkáját mutatja be, a 812 méter hosszú közúti és vasúti hidat, - Afrika legnagyobb Nilus-hídját. Dieselmotoros Ganz ezüstvonattal tértünk vissza Kairóba. A misr. Studió műtermében forgatás közben látogattuk meg Szeffedin rendezőt Jahja Chakint és Magda kisasszonyt, az előkészületben levő egyiptomi-magyar kooperációs film népszerű művészeit. Ez a sipszó már a footballistáknak szól. Titkos Pál és Magyar Ferenc a két kiváló magyar edző avatja be évek óta a labdarugás tudományába az egyiptomi válogatottat, amely azóta már a Nyugatnémeteket is megverte. És ugye az már természetes, hogy magyar Artex labdával. És most még egy sport-esemény.

Hagyományos kötélhúzó verseny benszülöttek és az európai turisták között. Győzött - a barátság.

Igen. Afrika, Azsia és Európa népei csak barátságban élhetnek egymás mellett. Ezt bizonyította a békeharcos fiatalok felvonulása is. Amerika nem adott se pénzt, se szakembert, de adott a szovjet és felépül mégis az ASWAN Nilusi nagy-gát. Árad...zuhog...ömlik már a víz a földeken. S a víz, az életet jelentő, termékenyítő víz nyomában egy évtized múlva az ezerszer elátkozott sivatagi föld, - ezerszer áldott lesz. Erről szólt a Nilus meséje... Kék vizének a sárga sivataggal való egyesüléséről, amelyből zölden termő bizonyosság szüketik: - az új élet ígérete.
